

Sygn. akt IV Kp 493/15

(Prok. Rejonowa G. (...) w G. –Ds. 540/14)

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach w IV Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Kempieńska - Krawczyk

Protokolant: A. K.

przy udziale Prokuratora: Jacka Sławika

po rozpoznaniu na posiedzeniu

na skutek zażalenia wniesionego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej G.(...) w G. z dnia 31 marca 2015 r. o umorzeniu śledztwa
w sprawie Ds. 540/14

na podstawie art. 329 k.p.k., art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 i 2 k.p.k.,

p o s t a n a w i a

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu śledztwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 marca 2015 r Prokurator Prokuratury Rejonowej G. (...) w G. umorzył śledztwo w sprawie doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 210 099,41 zł w okresie od października 2013 roku do lipca 2014 roku w G. ma szkodę Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w W. przez osoby działające w imieniu i na rzecz podmiotu (...) Sp. z o.o. w G., tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego z art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k.;

W ocenie Prokuratora przeprowadzone czynności oraz analiza akt postępowania nie potwierdziły podejrzenia popełnienia przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 300 § 1 k.k. W uzasadnieniu organ postępowania przygotowawczego wskazał, że (...) Sp. z o.o. w G. wywiązywał się z obowiązku informacji o swojej sytuacji finansowej, o czym świadczą przedłożone sprawozdanie finansowe. Środki uzyskane z PFRON stanowiły dofinansowanie do wynagrodzeń i tak też zostały wydatkowane.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył pokrzywdzony, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Prokuraturze Rejonowej G. (...) w G. do dalszego prowadzenia. W zażaleniu pokrzywdzony zarzucił prokuratorowi:

1. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 82 k.p.k. polegającą na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy;
2. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 424 § 1 i.2 k.p.k. polegającą na sporządzeniu uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w sposób nie odpowiadający wymaganiom, jakie powinno ono spełniać, aby możliwa była jego weryfikacja w toku kontroli sądowej, tj. zaniechania wskazania faktów uznanych za udowodnione lub nie udowodnione.

W uzasadnieniu zażalenia pełnomocnik pokrzywdzonej spółki zakwestionował zeznania świadka D. B. w zakresie braku wiedzy o zmianie treści art. 26 ust. 1a¹ pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej oraz społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w brzmieniu obowiązującym od 1 grudnia 2012 roku, skoro miał on możliwość zapoznania się ze zmianami na stronie internetowej PFRON.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższe zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż prokurator ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie wyprowadzając trafne i logiczne wnioski końcowe. Sąd Okręgowy w całości podziela wnioski prokuratora przedstawione w zaskarżonym postanowieniu. Wbrew twierdzeniom skarżącego dokonana przez prokuratora ocena zgromadzonego materiału dowodowego nie nosi cech dowolności, uwzględnia zasady prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego. Wyjaśnia w sposób należyty podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie w postępowaniu przygotowawczym pozostaje pod pełną ochroną przewidzianą treścią przepisu art. 7 k.p.k. W tymże miejscu wskazać należy także na tezę postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., sygn. II KK 17/14, która stanowi, że dokonanie przez sąd oceny materiału w sposób odmienny od oczekiwań strony nie stanowi naruszenia przepisów art. 7 i 410 k.p.k. Zażalenie opiera się w znacznej mierze na polemice z poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi pozostaje pod pełną ochroną przewidzianą treścią przepisu art. 7 k.p.k.

Rozpatrując zaś działanie spółki (...) Sp. z o.o. w G. reprezentowanej przez D. B. w kwestii zarzucanego przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 .kk. należy odnieść się do szerokiej linii orzecznictwa w tym zakresie. I tak pamiętać należy, iż przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. wykazać należy, iż obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim – kierunkowym nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę, lecz także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion. Istota przestępstwa art. 286 § 1 k.k. polega na posłużeniu się fałszem jako czynnikiem sprawczym, który ma doprowadzić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej. Wprowadzenie w błąd polega na tym, iż sprawca własnymi podstępными zabiegami doprowadza pokrzywdzonego do mylnego wyobrażenia o określonym stanie rzeczy, natomiast wyzyskanie błędu - to celowe skorzystanie z mylnego wyobrażenia o wartości rzeczy, skutkach transakcji itp. Tę formę oszukańczego zachowania nazywa się niekiedy oszustwem biernym, gdyż sprawca musi przejawiać określoną aktywność, aby wyzyskać błąd pokrzywdzonego.

W przedmiotowej sprawie nie sposób dopatrzeć się, aby spółka (...) Sp. z o.o. w G. posłużyła się fałszem, który miał doprowadzić pokrzywdzonego do mylnego wyobrażenia o określonym stanie rzeczy. Niniejsza spółka mając na celu aktywizację osób niepełnosprawnych, których zatrudniała w przedmiotowym okresie czasu (jak i nadal zatrudnia) składała wnioski o dofinansowanie z PFRON co najmniej od 2009 roku, a więc przez cztery lata przed rzekomym posłużeniem się fałszem i wprowadzeniem w błąd. Pomimo zmiany treści art. 26 ust. 1a⁽¹⁾ pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej oraz społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w tym czasie nie uległy zmianie formularze wniosków. Znalazły się w nich co prawda odniesienia do kosztów płacy – w tym wynagrodzenia /poz. 18 i 52 miesięcznej informacji o wynagrodzeniach, zatrudnieniu i stopniach niepełnosprawności pracowników niepełnosprawnych (...), stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz.U. Nr 8, poz. 43)/, jednakże zgodnie z objaśnieniami do formularza należy je wypełnić jeżeli wynagrodzenie zostało wypłacone do dnia złożenia informacji. Nie zawsze jednak uiszczenie wynagrodzenia pokrywa się z opłaceniem wszelkich kosztów płacy rozumianych jako wynagrodzenie brutto oraz finansowane przez pracodawcę obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe naliczone od tego wynagrodzenia i obowiązkowe składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, bowiem zróżnicowane są terminy ich zapłaty. W przedkładanych informacjach osoba reprezentująca (...) Sp. z o.o. w G. zróżnicowała w pkt. 52 informacji sytuację, w których składki na ubezpieczenie zostały opłacone, bądź do dnia złożenia informacji nie zostały uiszczone. Tym samym nie sposób stwierdzić, ażeby podmiot (...) Sp. z o.o.

w G., reprezentowany przez prezesa zarządu dążył do wprowadzenia w błąd PFRON za pomocą fałszu. Nadto w przedkładanych zgodnie z ustawowym obowiązkiem sprawozdaniach finansowych za lata 2011-2013 podmiot (...) Sp. z o.o. w G. wykazywał naliczone, a nie zapłacone składki ZUS

Pokrzywdzony pomimo świadomości, że spółka (...) Sp. z o.o. w G. nie wywiązuje się należycie z terminowego uiszczania kosztów pracy wobec pracowników podejmował od grudnia 2012 roku co miesiąc decyzje o przyznaniu dofinansowania. Nie jest możliwe więc pociągnięcie do odpowiedzialności osoby reprezentującej spółkę w związku z popełnieniem przestępstwa oszustwa, jako że swoim zachowaniem nie wypełniła ona znamion przestępstwa. Wręcz przeciwnie przekazywanie przedmiotowych informacji stanowiło przejaw lojalności wobec pokrzywdzonego.

W tym miejscu wskazać należy na zasadę subsydiarności w prawie karnym, która stanowi, że środki karne powinny wtedy być zastosowane jeżeli inne rodzaje reakcji nie są wystarczające (tak m.in. L. Gardocki. "Zagadnienia teorii kryminalizacji" Warszawa 1990, str. 127). Prawo karne należy brać pod uwagę jedynie jako ultima ratio ingerencji państwowej, kiedy inne środki (nn. z prawa cywilnego, prawa administracyjnego, prawa pracy) nie skutkują. Zasadę subsydiarności prawa karnego w sposób pośredni łączy zasadą proporcjonalności. Za szczególnie istotne muszą tutaj uchodzić rozważania zawarte w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 maja 1997 roku K 26/96 OTK Z U 1997 Nr 2, poz. 19, gdzie stwierdzono m.in., iż „sam brak, czy ograniczenie środków ochrony prawnokamej, nie musi koniecznie oznaczać, iż ochrona ta z punktu widzenia kryteriów konstytucyjnych jest niedostateczna”. Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy to przede wszystkim zaś podkreślić należy, iż rozstrzygnięcie niniejszej sprawy winno nastąpić w postępowaniu administracyjnym.

Za nie trafny należy uznać także zarzut naruszenia art. 424 § 1 i.2 k.p.k., bowiem organ postępowania przygotowawczego przedstawił kwestię braku znamion w sposób zwięzły, acz umożliwiający kontrolę odwoławczą. Prokurator przywołał w postanowieniu zeznania świadka D. B., bowiem posiadały one znaczący wpływ na treść rozstrzygnięcia. Świadek w sposób logiczny i konsekwentny zobrazował, iż informował PFRON o kosztach płacy w sprawozdaniach finansowych, a w informacjach miesięcznych nie przedstawiał nieprawdziwych okoliczności, co przeczy twierdzeniu o zastosowaniu fałszu i wprowadzeniu w błąd pokrzywdzonego. W ocenie Sądu argumentacja zawarta w uzasadnieniu postanowienia jest kompletna, wskazując na brak znamion przestępstwa w postaci wprowadzenia w błąd pokrzywdzonego.

Mając na uwadze powyższe, tut. Sąd analizując materiał dowodowy pod kątem ustawowych znamion przestępstwa stwierdził brak znamion przestępstwa z 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Sąd Okręgowy w Gliwicach nie znalazł podstaw do odmiennej aniżeli prokurator Prokuratury Rejonowej G. (...) w G. oceny przeprowadzonych czynności i oceny prawnej poczynionych w toku przeprowadzonych czynności.

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy w Gliwicach utrzymał zaskarżone postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. (...)w G. w mocy.